

Tronfjellposten

Juni 2005 • Stiftelsen Tronfjell Fredsuniversitet • Nr. 2 Årg. 8

Sri Ananda og Arne Garborg på Tronsvangen under oversettelsesarbeidet med det store indiske nasjonaleposet "Ramayana", fra opprinnelig sanskrit via engelsk og bokmål til nynorsk, sommeren 1921. (Fotograf ukjent).

60 år siden Sri Anandas bortgang

I år er det 60 år siden **Swami Sri Ananda Acharya** (Sri Ananda), Fredsuniversitetets "far", gikk bort i 1945. Vi skal i denne utgaven av Tronfjellposten se litt nærmere på denne mannens visjon, liv og virke i de 27 årene han bodde på Tronsvangen oppunder Tronfjell i Alvdal.

Sri Ananda var altså den indiske *sannyasi* og professoren som hadde avsluttet sitt professorat i India for å egne all sin tid til meditasjon i en hule i Himalay. Her fikk han en gjennomgripende opplevelse og et budskap om å reise til Vesten for å lære bort "Visdommen om Fred". I over to år oppholdt han seg i London og reiste videre til Norge like etter utbruddet av 1. verdenskrig, og kom - etter et par år med forelesninger over indisk filosofi ved universitetene i Oslo og Stockholm - til slutt til daværende Lille Elvedal (Alvdal) hvor han slo seg ned på Tronsvangen som en ung mann på 35 år i september 1917.

Hans fem år yngre venn og hjelper, ingeniøren Einar Beer fra Oslo, hadde først kommet og funnet stedet på oppdrag fra Sri Ananda, som kom kort tid etterpå sammen med sin engelske sekretær, Miss Edwards, opprinnelig en bekjent av Beer. Begge hadde truffet Sri Ananda første gang under et av hans foredrag i Oslo. Senere, omkring 1920, kom Miss Jewson, mest kjent som *Samvida*, over fra England. Disse to engelske damene, sammen med nordmannen Einar Beer, ble de mest sentrale personene i resten av Sri Anandas liv.

For bygdefolket i Alvdal ble *Swami Sri Ananda Acharya* altfor vanskelig å uttale, så de brukte hans familienavn *Baral*. Sri Ananda er derfor i hele Nord-Østerdalen mest kjent som *professor Baral* eller bare *Baral*. Hans *Gaurisankar Seter*, hans hvite hest *Bålkari* og hans store "tronstol" er alle uløselig knyttet til minnet om Sri Ananda i bygdefolkets sinn.

Professor Baral på Tronsvangen

Hvorfor akkurat Alvdal?

Hvorfor kom Sri Ananda akkurat til Alvdal, er det mange som spør. Det er ikke greit å gi et enkelt svar på det, men han visste at han hadde en misjon i Vesten og omstendighetene førte ham til slutt til Tronfjell i Alvdal. Etter å ha tilbrakt sine første fem år i den vestlige verden i storbyer, var han blitt lei bylivet og ba Einar Beer om å finne et sted til ham i den norske fjellheimen. Sri Ananda hadde bare rakt armen ut mot nord-øst da han hadde snakket med Beer i Oslo, så Beer tok toget oppover Gudbrandsdalen til Hjerkinns og reiste med bil videre derfra nedover Folldalen til Alvdal, hvor han fikk vite om et gammelt pensjonat som var til salgs på Tronsvangen. Og dette var altså den direkte foranledningen til at Sri Ananda havnet i Alvdal.

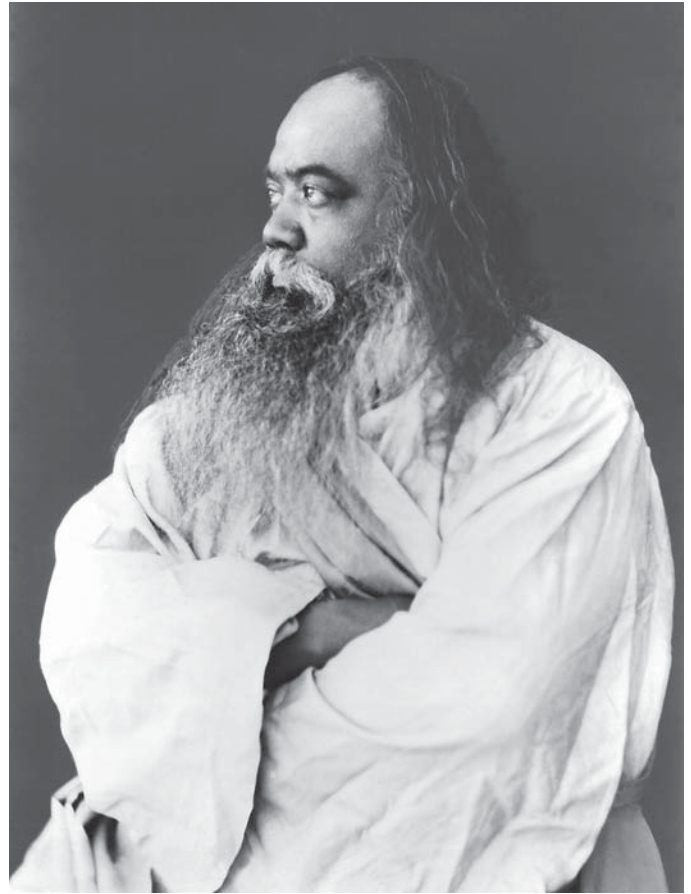
Fredsuniversitetets "far"

Da Sri Ananda kom til Tronsvangen og så Tronfjellet for første gang, og spesielt da han kort tid etter ankomsten gikk opp på Flattron, kom minnene om hans barndoms store visjon om Fredsuniversitetet: "Fra min tidligste barndom pleide denne store ideen å komme i mitt hode om hvordan alle nasjonene skulle komme sammen og bringe Fred permanent til Jorden ved å etablere det store Fredsuniversitetet. Vandrende omkring alene pleide jeg å tenke ut alle detaljene til denne store planen. I England tenkte jeg aldri på den, og i London og andre steder tenkte jeg ofte at jeg hadde glemt noe, men kunne aldri finne ut hva det var. Det er bare her på dette store fjellet at denne planen åpenbarer seg selv igjen i min hjerne" (fra Einar Beers notater). Da Sri Ananda fikk se Flattron ble det helt klart for ham at det første Fredsuniversitetet i framtiden måtte ligge der.

I to av sine bøker utgitt i 1921 - "Karlina Rani" og "Kalkaram" - presenterer han hovedinnholdet i ideen som i korthet går ut på å etablere en serie Fredsuniversiteter i fjellene i mange land verden rundt. *En student fra hvert land skal bo sammen med sine lærere i hvert av universitetene. Studiene vil vare i 21 år, og hvert år vil studentene flytte til et annet universitet i et annet land, inntil de har studert over hele verden og blitt kjent med, og venn med, alle raser, kulturer og nasjoner i verden. Etter endt studium vil studentene gå ut i verden og lære folket Fredens Visdom, og i vennskapets bånd knytte sammen folkeslagene i nord og sør, og i øst og vest. Bare på denne måten, mente Sri Ananda, kunne fred bringes permanent til denne krigsherjede planeten.*

Sri Ananda med sin hvite hest Bålkari på Tronsvangen omkring 1927.
Foto: Einar Beer.

Swami Sri Ananda Acharya, 1928. (Fotograf ukjent).

Var Sri Ananda buddhist?

Det er en vanlig oppfatning blant bygdefolk at Sri Ananda var buddhist, men dette beror på en misforståelse, noe hans mange bøker bærer tydelig vitnesbyrd om. Han var verken buddhist, hinduist, kristen, muslim eller noe annet, selv om religiøse fra forskjellig bakgrunn som møtte ham, ofte trodde at han representerte nettopp deres religion og tro. Menn som Sri Ananda tilhører aldri noen religion og prediker aldri noen bestemt lære - de er fast forankret i sin egen åndelige erfaring og realisasjon. For dem er alle religioner som en "åndelighetens barnehage" som kun representerer et utgangspunkt for en søken. For dem er det åndelige universelt og likt for alle - det avhenger ikke av dogmer, læresetninger, seremonier, ritualer eller noe som helst, men kun det rent menneskelige og medmenneskelige. Den oppriktige og samvittighetsfulle søken som starter utenfor en selv med hellige skrifter og besøk i kirker, templer, moskeer og pagoder, vil alltid ende opp med en naken beskuelse av ens eget Selv. Det er denne Selv-Realisasjon (også kalt "Guds-Realisasjon") som preger menn som Sri Ananda. Mennesket har alt og er selv nøkkelen til selve Livets mysterium, det trenger bare litt hjelp til å bli kvitt sin egen forblindelse og uvitenhet, som det også bærer med seg i rikt monn.

I India omtales menn som Sri Ananda med hedersbetegnelsen *Rishi*, dvs. en "seer" og vismann. Han var også en *yogi* - en som praktiserer *yoga* - som er en fysisk, mental og åndelig vitenskap om hvordan man harmoniserer og forener det individuelle med det universelle. Yoga-vitenskapen er helt uavhengig av noen religion eller lære, og kan praktiseres av enhver oppriktig sannhetssøker.

Livet på Tronsvangen

Sri Ananda var et utrolig eksotisk innslag i bygde-Norge i sin tid. Noe slikt hadde man aldri verken sett eller endog hørt om på disse breddegrader. Kjell Aukrust sa en gang i et radiointervju at "å se'n Baral komme ridende ned på Steia (Alvdal sentrum) på sin hvite hest med turban, langt hår og skjegg, og flagrende, oransje silkeevanter, ja, det var selve eventyret for steiryssen (småguttene) i Alvdal!". Samtidige avisjournalister skrev at å se Sri Ananda på Tronsvangen var som å se "en lotus i snøen" eller som å se en "kolibri på en bjørkekvist". Ordene ble tydeligvis fattige, men kontrasten i bildene kom likevel tydelig frem!

I de ti første årene på Tronsvangen var Sri Ananda allerede fra dag én enormt produktiv. Han skrev og publiserte hele 21 bøker i denne perioden - allegorier, diktsamlinger, filosofiske budskap, sangsamlinger, drama, lærebok i økologisk landbruk, kokebok, sanskrit-oversettelser, m.m. - først på større internasjonale og nordiske forlag, og siden på sitt eget forlag Brahmakul. Flere av disse bøkene kom ut på to språk, engelsk og norsk eller svensk. Samtidig skrev han, sammen med språkgeniet Miss Edwards, på et stort filologisk og etymologisk verk med utgangspunkt i alle sanskrit-ordene i Rig-Veda (det eldste indoeuropeiske dokument), om hvor disse opprinnelige ordene kunne finnes igjen i de andre, senere indoeuropeiske språkene. Dessverre ble dette verket aldri fullført og manuskriptet ble senere borte. Fra 1928 stoppet all bokskrivning og utadrettet arbeid for Sri Ananda, og han trakk seg mer og mer tilbake.

Men i alle årene fram til utbruddet av 2. verdenskrig tok Sri Ananda imot utallige gjester og besøkende, som alle helst fikk et måltid varm mat, et lengre foredrag om de forskjelligste emner mellom himmel og jord, og en gave med seg når de gikk. Hele skoleklasser, lag og foreninger kunne ta turen til Tronsvangen for å "hilse på'n Baral", som da gjerne satt på sin store hjemmesnekrede stol med hjul på - hvor han kunne sitte med benene i kors slik han var vant med fra hjemlandet - i sitt studierom omgitt av sine mange bøker. På vangen utenfor beitet hans to hester, geitebukken stod tjoret i et langt tau, grisen gikk fritt inn og ut av jordhytta si, endene og gjessene badet i andedammen, hanene spankulerte på tunet og duene fløy fritt omkring, mens den store, sorte oxen stod tjoret på båsen i fjøset. Sri Ananda fikk overrakt mange tilårskomne husdyr fra bygdefolk som vegret seg for å ta deres liv, og holdt slik et slags gamlehjem for slitne husdyr i Alvdal. På Gaurisankar Seter fikk de lov til å leve og dø en naturlig død. Hans hvite hest Bålkari var 20 år gammel da han fikk henne, og hun levde enda i 19 år før hun døde. Kanskje er hun Norges eldste hest?

Gaurisankar Seter, desember 1945. Foto: Einar Beer.

Sri Ananda i blomsterhagen sin omkring 1930. Foto: Einar Beer.

Venner og fiender

Sri Ananda var meget avholdt og høyt respektert blant naboer på Tronsvangen og bygdefolk i Alvdal og i distriktet ellers. Han fikk mange gode venner både blant leg og lærd, blant nordmenn, samer og utlendinger. Han var populær blant besøkende barn, og han sendte gjennom alle år en mengde brev, dikt og hilsener til alle han hadde blitt kjent med i Alvdal. Under 2. verdenskrig trosset han tyskernes mørleggingspåbud og lot det skinne en oljelampe i annen etasje på Gaurisankar Seter uavbrutt gjennom hele okkupasjonen. Den vistes tydelig langt nede i bygda i de mørke vinternettene, og på folke-munne ble den bare kalt for "Baral-stjerna". Som britisk statsborger (India var del av det britiske imperiet på den tiden) var det spesielt farlig for Sri Ananda under den tyske okkupasjonen, men to av bygdas menn hadde lovet på heder og ære at de skulle beskytte ham med sine egne liv om nødvendig. Heldigvis ble det aldri nødvendig.

Men det var flere byfolk i Oslo som hadde lagt Sri Ananda for hat fordi han hadde uttalt seg sterkt mot spiritisme, som var en svært populær aktivitet i de høyere kretser på den tiden. Flere sentrale personer i dette miljøet hadde først vært hans venner og hadde arrangert flere private foredragsserier med Sri Ananda om indisk filosofi. Men da de ville ha ham som frontfigur for sine spiritistiske seanser, og han nektet på det sterkeste, ble det lagt et grunnlag for sjikane og motarbeidelse som bare vokste seg sterkere og mer omfattende opp gjennom årene. Det utviklet seg etter hvert en stor sammensvergelse mot ham med mordtrusler og endog mordforsøk. Personlig brydde han seg ingenting om dette, men de lyktes med å sverte hans gode navn og rykte, og med å sette en stopper for hans utadrettede aktivitet og arbeid. Og det er de som til denne dag er årsaken til at hans mange bøker ikke har blitt gjenopptrykt og nytgitt.

Returadresse:

Stiftelsen Tronfjell Fredsuniversitet
Shantibu
2560 ALVDAL

*Til:***Tronfjellposten ~ nyhetsbrevet for interesserte i etableringen av Tronfjell Fredsuniversitet**

<i>Utgiver:</i>	Stiftelsen Tronfjell Fredsuniversitet	<i>Adresse:</i>	“Shantibu”, 2560 Alvdal
<i>Redaktør:</i>	Bjørn Pettersen (Stiftelsens styreformann)	<i>Telefon + Fax:</i>	62 48 78 56
<i>Utkommer:</i>	Kvartalsvis fire ganger i året	<i>E-post:</i>	shanti@tronuni.org
<i>Utgaver:</i>	Norsk og engelsk	<i>Internett-sider:</i>	www.tronuni.org
<i>Priser:</i>	Støtteabonnement kr. 300,-/år Løssalg kr. 30,-/stk.	<i>Postgirokonto:</i>	0809 2227007
		<i>Bankkonto:</i>	1895.26.50935 Sparebanken Hedmark

Graven til Sri Ananda på ca. 1400 meters høyde på Tronfjell. I horisonten ses Snøhetta, rett vest. Utenfor bildet i sør-vest er Rondane, og Savalen i nord-vest. Foto: Mittet (personlig oppdrag), 1975.

Inspirasjon for fremtiden

Men om Sri Anandas arbeid på det ytre plan ble hindret, arbeidet han desto mer intenst på det indre plan. Under hele den 2. verdenskrig isolerte han seg på rommet sitt i bønn og meditasjon. Han sa: "Jeg sitter ikke oppe alle disse nettene for-gjeves. Jeg skaper her på Tron en åndelig makt som hele verden vil måtte ta av om den vil frigjøres fra ødeleggelse og krig."

På fredsdagen 8. mai 1945 gikk Sri Ananda inn i en tilstand de i India kaller *samadhi* - en tilstand av den høyeste bevissthet og harmoni - akkurat som han hadde forutsagt i et dikt 25 år tidligere. Han forble i denne tilstanden i over en måned og ble erklært død den 13. juni, hvorpå liket ble balsamert. Klokken fire om morgenen den 1. juli, akkurat i det solen rant over fjellene, ble Sri Anandas kiste senket i graven oppe på Tron med mange venner til stede.